

Obsah

	Předmluva	9
1	Charakteristika a poslání veterinární chemie (S. Zima)	11
2	Anorganická a bioanorganická chemie (S. Zima)	13
2.1	Současná formulace periodického zákona	13
2.1.1	Stavba atomového jádra	13
2.1.2	Stabilita atomových jader	16
2.1.3	Radioaktivita	17
2.1.4	Umělé jaderné reakce	18
2.1.5	Stavba elektronového obalu	19
2.1.6	Vlnově mechanický model atomu	23
2.1.7	Kvantová čísla, atomové orbitály	26
2.1.8	Princip výstavby elektronového obalu	32
2.1.9	Periodický zákon	33
2.1.10	Typy elektronových struktur	33
2.1.11	Periodický systém	34
2.2	Elektronová teorie chemické vazby	36
2.2.1	Kovalentní vazba	36
2.2.2	Hybridizace atomových orbitalů	39
2.2.3	Polarita kovalentní vazby	46
2.2.4	Iontová vazba	48
2.3	Charakteristika atomů, iontů a anorganických sloučenin	50
2.3.1	Vazebná charakteristika atomů prvků a iontů	50
2.3.2	Hydridy	52
2.3.3	Oxidy	53
2.3.4	Peroxidy a peroxosloučeniny	54
2.3.5	Kyseliny a zásady	54
2.3.6	Soli	56
2.3.7	Koordinační sloučeniny	57
2.4	Latinské názvosloví anorganických sloučenin	63
2.5	Mezinárodní názvosloví anorganických sloučenin	65
2.6	Charakteristika anorganických reakcí	66
2.6.1	Acidobazické reakce	66
2.6.2	Oxidačně redukční reakce	67
2.6.3	Reakce spojené se vznikem málo rozpustných sloučenin	69
2.7	Chemie veterinárně významných prvků a jejich sloučenin	70
2.7.1	Vodík a kyslík	70
2.7.2	Voda a peroxid vodíku	72
2.7.3	Prvky skupiny I A	74
2.7.4	Prvky skupiny II A (beryllium, hořčík a kovy alkalických zemin)	77
2.7.5	Bor a hliník – skupina III	79
2.7.6	Uhlík a křemík – skupina IV	80

2.7.7	Germanium, cín, olovo – skupina IV B	82
2.7.8	Dusík a fosfor – skupina V	84
2.7.9	Arsen, antimon a bismut – skupina V B	86
2.7.10	Síra a selen – prvky skupiny VI B	87
2.7.11	Halogeny – skupina VII B	89
2.7.12	Chrom, mangan, železo, kobalt, nikl a měď – prvky první přechodné řady	91
2.7.13	Molybden, stříbro, wolfram a zlato – prvky druhé a třetí přechodné řady	93
2.7.14	Zinek, kadmium, rtuť – skupina II B	95
2.7.15	Aktinoidy	96
3	Organická a bioorganická chemie (K. Zwick)	98
3.1	Typy chemických vazeb uhlíku	98
3.2	Chemické reakce organických sloučenin	100
3.3	Prostorová izomerie	106
3.3.1	Optická izomerie	107
3.4	Alifatické sloučeniny	110
3.4.1	Alkany	110
3.4.2	Cykloalkany	114
3.4.3	Alkeny	116
3.4.4	Terpeny	121
3.4.5	Alkiny	123
3.4.6	Halové deriváty uhlovodíků	123
3.4.7	Hydroxyderiváty	125
3.4.8	Ethery	129
3.4.9	Alifatické sloučeniny síry	130
3.4.10	Alifatické oxosloučeniny	132
3.4.11	Karboxylové kyseliny a jejich deriváty	135
3.4.12	Deriváty kyseliny uhličitě	151
3.4.13	Aminy	155
3.4.14	Aminokyseliny	158
3.4.15	Peptidy a polypeptidy	164
3.4.16	Struktura bílkovin	165
3.5	Aromatické sloučeniny	168
3.5.1	Struktura benzenu	168
3.5.2	Aromatické izocyklické a heterocyklické sloučeniny	169
3.5.3	Areny	170
3.5.4	Izomerie aromatických sloučenin	171
3.5.5	Chemické reakce aromatických sloučenin	171
3.5.6	Přehled aromatických sloučenin	173
3.6	Heterocyklické sloučeniny	186
3.6.1	Pětičetné heterocykly s jedním heteroatomem	187
3.6.2	Pětičetné kondenzované heterocykly	189
3.6.3	Pětičetné heterocykly s více heteroatomy	190
3.6.4	Šestičetné heterocykly s jedním heteroatomem	191
3.6.5	Šestičetné cykly s více heteroatomy	192
3.6.6	Šestičetné heterocykly kondenzované s benzenem	193
3.6.7	Bicyklické sloučeniny s více heteroatomy	194
3.6.8	Purinové sloučeniny	195
3.6.9	Nukleosidy, nukleotidy a nukleové kyseliny	196
3.7	Sacharidy	198

3.7.1	Monosacharidy	198
3.7.2	Oligosacharidy	204
3.7.3	Polysacharidy	206
4	Fyzikální a biofyzikální chemie (S. Zima a O. Synek)	208
4.1	Voda jako rozpouštědlo a biologické prostředí	208
4.1.1	Biologický význam vody	208
4.1.2	Vzájemné interakce vody a rozpuštěných látek	209
4.2	Roztoky elektrolytů	212
4.2.1	Charakteristika elektrolytů	212
4.2.2	Silné elektrolyty	212
4.2.3	Málo rozpustné elektrolyty	215
4.2.4	Komplexní elektrolyty	216
4.2.5	Ionizace vody a vodíkový exponent pH	217
4.2.6	Slabé kyseliny a zásady	219
4.2.7	Hydrolyza solí	221
4.3	Tlumivé roztoky	223
4.3.1	Základní pojmy	223
4.3.2	pH tlumivého roztoku	224
4.3.3	Tlumivá kapacita pufry	225
4.3.4	Tlumivé soustavy v živočišném organismu	226
4.4	Rovnováhy v roztocích aminokyselin a bílkovin	227
4.4.1	Disociace aminokyselin	227
4.4.2	Titrační křivky aminokyselin, izoelektrický bod	229
4.4.3	Ionizace bílkovin	230
4.4.4	Iontové interakce bílkovin	231
4.5	Galvanické články a elektrodové děje	232
4.5.1	Sestava galvanického článku a jeho termodynamika	232
4.5.2	Typy elektrod	234
4.6	Koloidní soustavy	238
4.6.1	Typizace koloidních soustav a jejich struktura	238
4.6.2	Fyzikálně chemické vlastnosti koloidů	241
4.6.3	Roztoky biopolymerů	243
4.6.4	Elektroforéza	244
4.7	Membránové jevy	245
4.7.1	Struktura a vlastnosti membrán	245
4.7.2	Membránový transport	247
4.7.3	Membránový potenciál a Donnanova rovnováha	248
5	Analytická chemie (S. Zima)	251
5.1	Základní analytické pojmy	251
5.2	Analýza biologického materiálu	252
5.3	Základy kvalitativní analýzy anorganických látek	253
5.3.1	Důležitější skupinové reakce	254
5.3.2	Selektivní a specifické reakce anorganických látek a iontů	256
5.4	Základy kvalitativní analýzy organických sloučenin	271
5.4.1	Acidimetrie a alkalimetrie	272
5.4.2	Acidobazické indikátory	274
5.4.3	Argentometrie	276
5.4.4	Chelatometrie	277

5.4.5	Manganometrie a jodometrie	279
5.5	Základy instrumentální analýzy	282
5.5.1	Elektroanalytické metody	283
5.5.2	Optické metody	296
5.5.3	Dělicí metody	305
6	Literatura	313
7	Česko-slovenský terminologický slovníček	315